

ASTEVAIHTELU

kpt-vaihtelu

Astevaihtelu tarkoittaa,
että sanavartalossa olevat
konsonantit saattavat
kadota
tai muuttua toiseksi
äänteiksi, kun sanaa
taivutetaan.

sanavartalo = word stem

äänne = phone/ sound (linguistic)

taivuttaa = to inflect (linguistic)

> decline (nouns and adjectives)

> conjugate (verbs)

puku - puvun

sade - sateen

kenkä - kengällä

Astevaihtelu tapahtuu sanan viimeisessä tavussa.

nak-ki

mak-ka-ra

na-kit

mak-ka-rat

kat-to

lat-ti-a

ka-tot

lat-ti-at

kukka

pankki

laukku

kukat

pankit

laukut

kukassa

pankissa

laukussa

Kukat ovat pöydällä

Liisa on pankissa

Kirja on laukussa

HUOMIO! ikkuna ikkunat ikkunassa - kk ei ole sanan viimeisessä tavussa!

IK/KU/NA

Astevaihtelu koskee konsonantteja k, p, t

Astevaihtelussa kaksoiskonsonantti vaihtelee yksittäiskonsonantin kanssa: **kk:k, pp:p, tt:t**

TAI

Yksittäiskonsonantti katoaa tai vaihtuu toiseksi äänneeksi
Silloin konsonantti pehmenee.

kk : k taakka : taakan
takkojen : takoissa

pp : p teippiä : teipein
nappaan : napata

tt : t kyttäät : kytätkää
katteen : kate

k : v puku : puvulla
kykyineen : kyvyittä

k : kato pelkona : peloista
takeeksi : tae

nk : ng honka : hongan
hankea : hangelle

p : v tapaan : tavata
tarpeeseen : tarvetta

mp : mm kampa : kammataan
lampaan : lammasta

t : d pata : padan
kuuteen : kuudesta

nt : nn kantaa : kannan
kunta : kunnassa

Astevaihtelun kaksi muotoa:

Vahva aste
on voimakas.
Sillä on aina
kaksi
konsonanttia.

-kk-
-pp-
-tt-

-k-
-p-
-t-

-nk-
-nt-
-lt-
-rt-
-mp-

-k-
-p-
-t-

-
-v-
-d-

-ng-
-nn-
-ll-
-rr-
-mm-

Heikko aste
ei jaksakaan
kantaakaan
kuin
yhden
konsonantin.

Milloin astevaihtelu tulee?

Astevaihtelu koskee sekä nomineja että verbejä.

Kun nomineja taivuttaa sijamuodoissa, esiintyy asteveihtelua.

Verbeissä astevaihtelu koskee verbityyppejä 1, 3 ja 4. Muissa verbityypeissä ei esiinny astevaihtelua.

Astevaihtelua ei ole seuraavissa konsonanttiyhtymissä.

sk

laiska

laiskat

st

rasti

rastit

ks

maksu

maksut

ts

metsä

metsässä

tk

matka

matkalla

hk

tuhka

tuhkat

Joissain lainasanoissa ei ole astevaihtelua.

auto
muki

autot
mukissa

**Joissain sanoissa on poikkeava astevaihtelu
tai astevaihtelu on epäsäännöllinen.**

poika
aika
vihko

pojat
ajat
vihot

LÄHTEITÄ:

<http://virtuoosi.pkky.fi/vilma/Suomenkieli/taso1/astevaihtelu.htm>

<https://moninet.rovala.fi/assets/moninet/suomen-kielen-opiskeluymprist-kappale-5-tiedostot/K5.3-Astevaihtelu-nomineissa.pdf>

<http://saosaat.blogspot.com/2016/03/astevaihtelu.html>

In english:

https://mycourses.aalto.fi/pluginfile.php/622853/mod_resource/content/1/KPT-vaihtelu.pdf

HARJOITUKSIA:

<https://railisuomi.wordpress.com/nominityypit-astevaihtelu/>

<https://railisuomi.wordpress.com/verbityypit-astevaihtelu/>